

Motie 'Aanvullende maatregelen bij huiselijk geweld en stalking'

Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

Agendapunt: 7.1. Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat:

- Naast het realiseren van voldoende opvangplekken voor vrouwen, het van groot belang is te voorkomen dat vrouwen in deze opvang terecht komen;
- Er op dit moment landelijk wordt ingezet op het versterken van juridische, financiële en praktische middelen om veiligheid van vrouwen te vergroten;
- Het voor vrouwen soms niet mogelijk is om weg te gaan uit een relatie wanneer geweld dreigt omdat er niet voldoende plekken zijn waar zij naar toe kunnen.

Overwegende dat:

- Het voorkomen dat vrouwen in de opvang terecht komen altijd prioriteit moet hebben;
- Slachtoffers die te maken hebben met huiselijk geweld of stalking baat kunnen hebben bij een slachtofferdevice of AWARE-noodknop maar vaak onvoldoende toegang hebben tot deze middelen;¹
- Er momenteel een landelijke pilot loopt met slachtofferdevices in Rotterdam, Hart van Brabant, Noord-Nederland en Haaglanden;²
- Uit de pilot blijkt dat een slachtofferdevice een toevoeging is in de mogelijkheden voor bescherming van slachtoffers van stalking en huiselijk geweld en het veiligheidsgevoel van slachtoffers toeneemt. Er vanaf januari 2026 meer regio's kunnen gaan werken met het slachtofferdevice;
- Opvangorganisaties aangeven dat niet altijd de zwaarste opvangvormen nodig zijn, soms kan verbetering worden bereikt door in te zetten op preventie en maatregelen gericht op het op afstand houden van plegers van huiselijk geweld.

Roept het college op om:

1. Te onderzoeken welke aanvullende maatregelen genomen kunnen worden ter preventie en voorkoming dat vrouwen die te maken krijgen met huiselijk geweld of stalking terecht komen in de opvang.
2. Te bevorderen dat er meer aandacht komt voor het signaleren van geweld tegen vrouwen en adequaat te handelen bij signalen daarvan, zowel in de huiselijke sfeer als in de openbare ruimte (via een bystander-aanpak), en daarbij in te zetten op betere informatie-uitwisseling tussen onder andere hulpverleners, politie en woningcorporaties.

¹ Zie artikel in *Trouw* van 25 augustus 2025 <https://www.trouw.nl/binnenland/slachtoffer-ex-partnergeweld-heeft-vaak-geen-toegang-tot-alarm-bacd7602/> en Kamervragen van Kamerlid Mutluer aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over bescherming van slachtoffers van huiselijk geweld en stalking HTK 2025-2026, Kamervragen 223. Met een slachtofferdevice wordt de meldkamer van de reclassering ingeseind als de elektronische enkelband van een verdachte of veroordeelde plegger van partnergeweld te dicht in de buurt komt van het slachtoffer. Met een AWARE-noodknop kan iemand de politie direct alarmeren in een dreigende situatie.

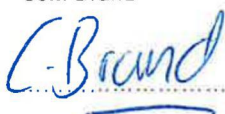
² Zie: [Slachtofferdevice bij stalking en huiselijk geweld - Reclassering Nederland](#)

voor: 37
tegen: 0
aanvaard

3. Naast het uitbreiden van crisisopvangplekken, te zoeken naar passende tussenoplossingen. Zowel voor vrouwen die een onveilige thuissituatie verlaten als voor vrouwen die uit de noodopvang kunnen doorstromen, zoals lichte maatschappelijke opvang, een scheidinghotel of bijvoorbeeld een voorziening als *De Binder*, waar ook kinderen en huisdieren terechtkunnen.
4. Er bij het ministerie van Justitie en Veiligheid op aan te dringen dat ook de regio Gelderland-Zuid vanaf januari 2026 gebruik kan maken van het slachtofferdevice.
5. De raad hierover in Q1 van 2026 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA
CJM Brand

GroenLinks

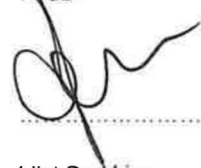

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdD

SP

VVD

CDA

Lijst De Vries –
Kraaijeveld

ODV

Motie

“Baby Groente Tas”

Agendapunt (7.1): Raadsvoorstel Stadsbegroting

Eerste indiener: M.J.A. Mijling

Opgesteld door: J. Koelewijn

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 12 november 2025.

Constaterende dat:

1. Er binnen de begroting het doel is gesteld om de gezondheid van Nijmegenaren te bevorderen.
2. Gezond opgroeien en gezonde leefgewoonten expliciet worden benoemd in de activiteiten.
3. Aangevoerd is dat kinderen die op zeer jonge leeftijd geleerd is groenten te eten, deze op latere leeftijd lekker blijven vinden.¹ De angst bij baby's om nieuwe smaken te ontdekken neemt af.
4. Er in de gemeente Nijmegen jaarlijks 1700 tot 1800 kinderen worden geboren.²
5. Baby Groente Tas een bestaand initiatief is waarbij verse, lokale groente, met instructies en materialen worden geleverd bij gezinnen met pasgeboren / jonge kinderen.
6. Baby Groente Tas een bestaand initiatief is waaraan meerdere grote gemeenten al succesvol deelnamen.

Overwegende dat:

- a) De Babygroente tas in meerdere gemeenten succesvol actief is.
- b) Alleen voorlichting over gezonde voeding onvoldoende resultaat oplevert.³
- c) 90% van de ouders zichzelf inschrijft. (op basis van ervaring Purmerend en Leiden)
- d) “De tas is bewezen effectief is. Uit een onderzoek met prof. Jaap Seidell blijkt dat baby's met de tas vaker, gevarieerder en eerder groente eten. Ook 8 weken nadat de tas gestopt is, eten de baby's nog gevarieerder groenten en fruit. De rest van het gezin proeft ook groenten die zij niet kenden. Seidell stelt: Voorlichting geven werkt niet. Deze 'gedragsfacilitatie/nudge' werkt wel, in een hele kansrijke fase.”⁴
- e) Samenwerking met lokale voedselbossen en/of boeren tot de mogelijkheid bestaat voor het aanleveren van groenten.
- f) Samenwerking voor distributie in andere gemeenten wordt georganiseerd via sociale werkplaatsen.

¹ <https://www.babygroentetas.nl/de-tas> (Artichoke Study)

² Demografische Processen Nijmegen: <https://swm2024-nijmegen.pcportal.nl/p58686/demografische-processen>

³ Prof. Dr. Jaap Seidell: <https://www.babygroentetas.nl/onderzoek>

⁴ <https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/baby-groente-tas-helpt-in-gezondheidstransitie> (quote uit raadsvoorstel Zwolle)

voor: 33
tegen: 4
aangenomen

- g) Het initiatief wordt omarmd door GGD's en het Voedingscentrum.⁵
- h) Het college kenbaar heeft gemaakt een middel zoals de tas vooral doelmatig te willen inzetten bij gezinnen met een grotere gezondheidsachterstand.
- i) In de begroting is opgenomen dat we gezondheidsverschillen willen verkleinen. Hiervoor worden expliciet de volgende groepen genoemd: "Mensen met lagere sociaal economische positie en/of mensen met een migratieachtergrond." Alhoewel de focus op deze groepen zal liggen, is de Baby Groente Tas expliciet geen armoederegeling.
- j) Voedselgelijkheidsaanpakken nu gericht zijn op Lindenholt, Dukenburg en Nijmegen-Zuid.
- k) De kosten zijn geschat op € 160,- per gezin.

Roept het College op om:

1. In 2026 te starten met een pilot voor de Baby Groente Tas. Waarbij de pilot gericht is op circa 100 gezinnen in Nijmegen.
 - a. De pilot specifiek te richten op de wijken waar, vanuit het college gezien, de grootste gezondheidsachterstanden (specifiek bij kinderen) worden waargenomen.
 - b. De consultatiebureaus en verloskundigenpraktijken uit die wijken te in te zetten voor verspreiding van het initiatief.
 - c. De kosten ($100 * € 160 = € 16.000$) te dekken uit de middelen beschikbaar binnen de programma's GALA/IZA/AZWA.
2. De raad aan het einde van de pilot te informeren over de resultaten en de intentie voor het wel of niet continueren van de pilot kenbaar te maken.
3. Te onderzoeken of continuering na 2026, na de pilot, te dekken valt uit de middelen van het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord).

En gaat over tot de orde van de dag,

CDA
M.J.A. Mijling

D66
L. Janssen

Stadspartij Nijmegen

PvdD

Lijst de Vries-Kraaijeveld

SP

GroenLinks

PvdA

VVD

⁵ <https://nos.nl/artikel/2579456-de-baby-groente-tas-wat-je-als-baby-proeft-vind-je-later-ook-lekker>

ODV

Relevante technische vragen voor de dekking:

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
Papier/pdf / bladzijde:	Webpagina / bladzijde:
Vraag: Tot wanneer kan er aanspraak gedaan worden op SPUK (gala) middelen voor 2026?	
Antwoord: Er kan tot en met 2026 aanspraak worden gedaan op de SPUK GALA en SPUK IZA middelen. Daarna worden beide SPUK's zeer waarschijnlijk vervangen door het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord). Het is nog niet bekend hoe binnen het AZWA vanaf 2027 middelen worden uitgekeerd (via een SPUK of op andere manier).	
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
Papier/pdf / bladzijde:	Webpagina / bladzijde:
Vraag: Tot wanneer kan er aanspraak gedaan worden op SPUK (gala) middelen voor 2026?	
Antwoord: Er kan tot en met 2026 aanspraak worden gedaan op de SPUK GALA en SPUK IZA middelen. Daarna worden beide SPUK's zeer waarschijnlijk vervangen door het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord). Het is nog niet bekend hoe binnen het AZWA vanaf 2027 middelen worden uitgekeerd (via een SPUK of op andere manier).	
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
Papier/pdf / bladzijde:	Webpagina / bladzijde:
Vraag: Is er duidelijkheid over deze middelen na 2026?	
Antwoord: Er is inmiddels meer duidelijkheid. Er is, met het ondertekenen van het AZWA, financiële continuïteit voor 2026 en 2027 en vanaf 2028 financiële groei in de vorm van structureel geld. Het geld moet wel besteed worden aan, in het AZWA genoemde, basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
Papier/pdf / bladzijde:	Webpagina / bladzijde:
Vraag: En wat gebeurt er met de initiatieven die lopen als de financiering na 2026 volledig stopt? Indien er programma's moeten stoppen, kan dan gespecificeerd worden over welke programma's het gaat?	
Antwoord: Er zijn na 2025 geen middelen meer vanuit GALA/IZA/AZWA voor het onderdeel gezonde fysieke leefomgeving. Dit ondervangen we door de in de stadsbegroting 2026-2029 toegekende (structurele) claimmiddelen voor gezondheid hier deels voor in te zetten. Daarnaast loopt het landelijke programma en GALA onderdeel 'een tegen eenzaamheid' af. De pilots die we hebben uitgevoerd binnen dit programma worden na 2025 afgerond.	

Motie SP: Een groter marktaandeel dan de vrije markt

Raadsvergadering: 12 november 2025

Agendapunt: Stadsbegroting 2026-2029

Indiener: Y. Wieken (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 12 november 2025;

Constateerende, dat:

1. Nijmegen momenteel streeft naar een marktaandeel van 50% voor de SSH& in de kamerverhuur;
2. Het marktaandeel vergroot is van 35 % in 2020 naar 42 % in 2025;
3. SSH& heeft aangegeven in staat te zijn het marktaandeel verder te vergroten, waarmee de 50% gehaald lijkt te worden;

Overwegende, dat:

1. Marktprikkels in de private kamerverhuur een perverse werking hebben, waardoor verhuurders besparen op zaken als onderhoud;
2. De particuliere kamermarkt daardoor veel misstanden kent, onder andere te hoge huren; gebrekkige brandveiligheid, achterstallig onderhoud, intimidatie door malafide verhuurders en overlast voor de omgeving;
3. Vrijwel alle zaken rondom achterstallig onderhoud en te hoge huurprijzen die Stichting Huurteams Nijmegen jaarlijks oppakt de particuliere sector betreffen;
4. Binnen woningcorporaties als SSH& de belangen van huurders beter geborgd zijn dankzij het ontbreken van een winstoogmerk, sturing vanuit de gemeente middels prestatieafspraken en democratische huurdersvertegenwoordiging zoals door de Stichting Platform Huurdersbelangen;
5. Met SSH& gemakkelijker institutioneel afspraken te maken zijn over het beperken van overlast en een betere inpassing in de buurt;
6. Er momenteel veel particuliere studentenwoningen verkocht worden;
7. Het hierdoor des te urgenter is dat de SSH& haar marktaandeel vergroot en er netto méér studentenwoningen bijkomen;

Roept het college op:

1. In samenspraak met de SSH& een vergroting te verkennen van marktaandeel naar 70% binnen tien jaar, tevens te vertalen naar concrete woningaantallen;
2. Hierover uiterlijk Q1 2026 te rapporteren aan de raad;

SP

Y. Wieken

GroenLinks

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdA

voor: 20
tegen: 17
aanvaard

PvdD

VVD

CDA

LdVK

ODV

**Partij voor
de Dieren**
Nijmegen

Motie: Een versnelling voor het Regionaal Actieplan Dakloosheid

Agendapunt

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat

1. Het college in navolging op het Nationaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid een Regionaal Actieplan aan de raad presenteert, waaruit ook een regionale en een lokale uitvoeringsagenda uit voortvloeien;
2. De verwachting is dat de gemeenteraad zich in januari of februari 2026 gaat buigen over het actieplan;

Overwegende dat

1. Er voor verschillende doelgroepen verschillende effectieve interventies zijn, die binnen de kaders van het Nationale Actieplan Dak- en Thuisloosheid vallen en dat onze lokale en regionale plannen voor deze verschillende doelgroepen perspectief moeten bieden;
2. De maatschappelijke (opvang)voorzieningen die de gemeente biedt vanuit onder andere de Wmo nog niet altijd zijn ingericht op de diverse groep mensen die nu dak- of thuisloos is, waardoor mensen het risico lopen om af te glijden;
3. Dit ook geldt voor de manier waarop er wordt opgetreden tegen (ervaren) overlast;
4. We naar een situatie van Wonen Eerst moeten, en dat dat voor sommige mensen niet een eigen privé-woning kan of hoeft te zijn;

Roept het college op

1. Om tegelijkertijd met de stukken voor de gespreksronde over het raadsvoorstel inzake het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid de raad te informeren over de mogelijkheid om de volgende zaken in beleid om te zetten
 - a. Een alternatieve of aangepaste inrichting van de maatschappelijke opvang, zodat verschillende 'groepen' mensen op een veilige en toegankelijke manier opgevangen kunnen worden (denk hierbij aan jongeren, vrouwen en lhbtqi+-ers), met een stevige extra inzet op zelfregie;
 - b. Het plaatsen van extra Skaeve Huze in de gemeente en andere mogelijkheden om dakloze mensen met de zwaarste zorgvraag en zorgmijders in prikkelarme opvanglocaties te helpen;
 - c. Een duidelijk plan om bedrijven die arbeidsmigranten in dienst hebben te reguleren.
 - d. En in dit beleid te onderzoeken of het samenwerken/contracteren van andere aanbieders helpend kan zijn

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Quirijn Lokker

Stadspartij Nijmegen
Wendy Grutters

D66
Lusanne Bouwmans

voor: 33
tegen: 4
aanvaard

PvdA

~~Mika Kraai~~

Charlotte Brand
CBrand

SP

VW

VVD

Partij voor de Dieren

CDA

ODV

Lijst De Vries-Kraaijeveld

Motie “Ga blokken op blokverwarming!”

Agendapunt (7.1): Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)

Eerste indiener: D.A.N. van Luik

Opgesteld door: R.C.A. de Graaf

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 12 november 2025,

Constaterende dat:

1. Bewoners van panden met blokverwarming dit jaar, net als in voorgaande jaren, hoge naheffingen voor hun energiekosten hebben gehad.
2. De gemeente in 2024 een incidentele regeling heeft getroffen waarin bewoners gecompenseerd werden voor de zeer hoge eindafrekening van de energiekosten voor blokverwarming voor dat jaar.
3. Deze compensatieregeling een noodoplossing was die onder meer het aflopen van landelijke regelingen en het ongunstige moment van het ingaan van het energiecontract moest compenseren.
4. Het voor de gemeente momenteel niet duidelijk is waarom de naheffingen voor bepaalde bewoners en in bepaalde panden zo hoog zijn.

Overwegende dat:

- a) Het wenselijk is om op korte termijn meer duidelijkheid te krijgen in de problematiek van de bewoners van panden met blokverwarming.
- b) Een structurele oplossing voor de te hoge energiekosten vraagt om een analyse van dit probleem.
- c) Onder andere de oorzaken van de hoge naheffingen, en ook de verschillen tussen panden en bewoners, mede gelet op de energielabels van de woningen, en welke maatregelen getroffen kunnen worden om het probleem op te lossen, meegenomen moeten worden in een dergelijke analyse.
- d) De energierekening een contract is tussen de bewoner en woningcorporatie en dat de primaire verantwoordelijkheid om bewoners te helpen bij de woningcorporatie ligt.

Roept het College op om:

1. Een analyse te verrichten waarmee inzichtelijk wordt waarom de bewoners van de panden met blokverwarming alsmaar geconfronteerd worden met hoge naheffingen van de energiekosten.
2. In deze analyse in ieder geval mee te nemen:
 - de oorzaken van de hoge energiekosten;
 - waarom er zulke verschillen tussen panden en bewoners bestaan, mede gelet op de energielabels van de woningen;
 - welke maatregelen getroffen kunnen worden om het probleem op te lossen.
3. Bij het verrichten van deze analyse zoveel mogelijk in gesprek te gaan en samen te werken met bewoners en woningcorporaties.
4. Deze analyse uit te voeren vóór Q2 2026 en te delen met de Raad.

cf
m

voor: 36
tegen: 1
aanvaard

En gaat over tot de orde van de dag,

CDA
D. van Luik

PvdA

Stadspartij Nijmegen

D66

Groenlinks

SP

PvdD

VVD

ODV

Lijst De Vries-Kraaijeveld

Motie: Geen portie voor Fikkie

Agendapunt: 7.1 Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)
Indiener(s): Frank de Gram (Partij voor de Dieren)
Opsteller: Martijn van Koolwijk (Partij voor de Dieren)
De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat:

- Nijmegenaren die afhankelijk zijn van de voedselbank ook huisdieren kunnen hebben.
- De Voedselbank Nijmegen-Overbetuwe geen dierenvoeding onder haar klanten verdeeld.
- De voedselbank aangeeft steeds vaker mensen door te verwijzen naar Dierenvoedselbank Happy Feet.
Er aangegeven wordt dat er ook tekorten zijn bij Happy Feet.
- Happy Feet draait op vrijwilligers en grotendeels afhankelijk is van particulieren giften.

Overwegende dat:

- Nijmegenaren die om wat voor reden dan ook (tijdelijk) afhankelijk zijn van de voedselbank, hun huisdieren ook willen kunnen voeden.
- De gemeente Nijmegen ondersteuning biedt aan al haar inwoners, ook die met huisdieren.
- Dat er naast Happy Feet meer dierenvoedselbanken in Nijmegen actief zijn (o.a. Kwispel in de Wijkfabriek).
- Er geen goed zicht is wat deze dierenvoedselbanken nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen.

Roept het college op:

1. Te onderzoeken welke middelen nodig zijn om voedselbankklanten met dieren te ondersteunen, o.a. door in gesprek te gaan met verschillende dierenvoedselbanken met de vraag wat zij nodig hebben om hun werk te kunnen faciliteren,
2. De resultaten van dit onderzoek in Q2 terug te koppelen aan de raad,

En gaat over tot de orde van de dag.

voor: 28
tegen: 9
aanvaard

Partij voor de Dieren
Frank de Gram

GroenLinks

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdA

VVD

CDA

SP

ODV

Lijst De Vries-
Kraaijeveld

Motie

Knibbel Knabbel Knuisje- waarom zit hier geen huisje?

Indieners: Niek Kraut (VVD), Michelle van Doorn (ODV)

Opsteller: Sanne Buursink-de Graaf (VVD),

Motie bij de begrotingsbehandeling 2026 tijdens de raadsvergadering van 12 november 2025,

Constaterend dat:

- er boven winkels in het centrum van Nijmegen ruimte is die mogelijk omgebouwd zouden kunnen worden voor woningen maar nu bijvoorbeeld gebruikt worden als opslag of personeelsruimten en soms zelfs leeg staat;
- er signalen komen van ondernemers en pandeigenaren dat het lastig is om daadwerkelijk ruimtes om te bouwen en dat gemeentelijke vergunningsprocedures en regelgeving hierbij ook een rol spelen;

Overwegende dat:

- de gemeente alles in het werk zou moeten willen stellen om extra beschikbare vierkante meters ook daadwerkelijk toe te voegen aan de woningvoorraad;
- er wel gewerkt wordt aan een leegstands boete;
- er nog onvoldoende in beeld is wat de redenen zijn dat sommige ondernemers en pandeigenaren niet over kunnen gaan tot herontwikkeling van ruimtes boven winkels tot woningen;

Roept het college op om:

1. in kaart te brengen welke ondernemers en pandeigenaren in het centrum herontwikkeling van ruimtes boven winkels overwegen;
2. in kaart te brengen welke belemmeringen zij daarin ervaren om tot een verantwoorde herontwikkeling te komen;
3. een plan van aanpak op te stellen om deze belemmeringen weg te nemen;
4. de uitkomsten van de inventarisatie, de belemmeringen en een plan van aanpak in het tweede kwartaal van 2026 ter bespreking en vaststelling aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD
Niek Kraut
D66

GroenLinks

PvdA

Stadspartij Nijmegen

Partij voor de Dieren

1 Voor: 23
tegen: 14
aanvaard
Voor: 20
27m4 tegen: 17
aanvaard

SP

ODV

CDA

Fractie De Vries-Kraaijeveld

Motie

Nieuwe bezems vegen schoner

Indieners: Niek Kraut (VVD)

Opsteller: Niek van Heuvelen

Motie bij de begrotingsbehandeling 2026 tijdens de raadsvergadering van 12 november 2025,

Constaterend dat:

- De Nijmeegse gemeenteraad op 28 mei 2025 de Nota Kapitaalgoederen heeft vastgesteld, die zich richt op de technische kwaliteit (heel en veilig) van de openbare ruimte;
- in deze nota (blz. 5) expliciet wordt gesteld dat de beeldkwaliteit (schoon en beleving), ook wel de verzorgingsscore genoemd, buiten de scope valt;
- het beleid voor deze beeldkwaliteit, het zogenoemde Marikeniveau, is vastgelegd in het beleidsplan Geef ze de (openbare) ruimte uit 2013;
- dit beleid inmiddels twaalf jaar oud is;
- inwoners, ondernemers en bezoekers van het Nijmeegse centrum de huidige staat van onderhoud in toenemende mate als onvoldoende en onacceptabel ervaren.

Overwegend dat:

- Een schoon, verzorgd en veilig stadscentrum het visitekaartje van Nijmegen vormt en een kerntaak is van de gemeente;
- de Nota Kapitaalgoederen zelf aangeeft dat de discussie over de gewenste beeldkwaliteit/verzorgingsscore thuishoort in "een mogelijke opvolger van Geef ze de (openbare) ruimte";
- het huidige Marikeniveau (CROW B-niveau) destijds mede is ingevoerd vanwege bezuinigingen en de wens om wijkbudgetten vrij te maken;
- het, na twaalf jaar, legitiem en wenselijk is om opnieuw de politieke en maatschappelijke discussie te voeren over het gewenste basisniveau van onderhoud in onze stad, en in het bijzonder in het stadscentrum.

Verzoekt het college:

1. In samenspraak met ondernemers uit de Nijmeegse binnenstad een nieuw beleidsplan voor de beeldkwaliteit/verzorgingsscore te ontwikkelen als opvolger van het Marikeniveau uit 2013.
2. In dit plan specifiek in te gaan op het gewenste ambitieniveau voor het stadscentrum, en daarbij verschillende scenario's uit te werken (bijvoorbeeld het huidige B-niveau, een gedifferentieerd niveau of een hoger A-niveau).

voor: 26
tegen: 11
aanvaard

3. Deze scenario's te voorzien van een heldere financiële onderbouwing zodat de raad een weloverwogen politieke keuze kan maken.

4. Dit beleidsplan uiterlijk in ~~Q2~~ ^{Q4} 2026 aan de raad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag.

VVD
Niek Kraut

D66

GroenLinks

Stadspartij Nijmegen

PvdA

Partij voor de Dieren

SP

CDA

Fractie De
Vries-Kraaijeveld

ODV

Motie: Onderzoeken zonder oordeel

Agendapunt: Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat

1. De gemeente in diverse onderzoeken en peilingen, waaronder de Burgerpeiling, vragen stelt aan inwoners over hun leefomgeving;
2. Sommige van deze vragen en antwoordopties insinuerend kunnen werken en woorden bevatten die als stigmatiserend of discriminerend kunnen worden ervaren, zoals "zwerver" of "drugsverslaafde";
3. Het college in de beantwoording erkent dat sommige termen, bijvoorbeeld "dakloos" in plaats van "zwerver", tegenwoordig als neutraler en maatschappelijk wenselijker worden gezien;
4. Het college echter aangeeft geen aanleiding te zien om gemeentelijke vragenlijsten en enquêtes systematisch te herzien.

Overwegende dat

1. Taalkeuze invloed heeft op beeldvorming en houding, en dat vraagformulering invloed heeft op onderzoeksresultaten;
2. Taal in gemeentelijke communicatie en onderzoeken neutraal en inclusief moet zijn, zodat alle inwoners zich erkend en gelijkwaardig aangesproken voelen;
3. Onderzoeksvragen met onbedoeld stigmatiserende formuleringen kunnen bijdragen aan negatieve beeldvorming of uitsluiting;
4. Het zorgvuldig formuleren en periodiek toetsen van vragenlijsten past binnen de gemeentelijke ambitie van een inclusieve stad;

Roept het college op

1. Om alle vragenlijsten, enquêtes en andere onderzoeksvragen die door of namens de gemeente worden uitgezet,
 - a. grondig tegen het licht te houden op stigmatiserende woorden en zinnen, discriminerende uitgangspunten en insinuerende formuleringen;
 - b. hierbij zo nodig (ervarings)deskundigen op het gebied van inclusieve en niet-stigmatiserende communicatie te betrekken;
2. de raad vóór de volgende Burgerpeiling te informeren over de uitkomsten en eventuele aanpassingen;

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Quirijn Lokker

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdA
Charlotte Brand
Partij voor de Dieren

SP

VVD

CDA

GewoonNijmegen.nu

voor: 20
tegen: 17
aanvaard

ODV

**Partij voor
de Dieren**
Nijmegen

**GROEN
LINKS**
NIJMEGEN

Motie SP: Sociale woonambitie

Raadsvergadering: 12 november 2025

Agendapunt: Stadsbegroting 2026-2029

Indieners: Y. Wieken (SP), F. de Gram (PvdD)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 12 november 2025;

Constaterende, dat:

1. Nijmegen van heel Nederland op Den Haag en Utrecht na het grootste woningtekort kent;
2. Het aantal sociale huurwoningen in Nijmegen in de periode 2015-2024 is gegroeid van 29.050 naar 31.826, een stijging van 9,5 %;
3. Het aantal inwoners van Nijmegen in de periode 2015-2024 is gegroeid van 170.681 naar 189.007, een stijging van 10,7 %;
4. Ondanks de toename van het aantal sociale huurwoningen de gemiddelde slagingskans voor een sociale huurwoning is gedaald van 8,9 % in 2015 naar 4,1 % in 2024;
5. De gemiddelde zoektijd voor een sociale huurwoning in 2025 twee jaar bedroeg;

Overwegende, dat:

1. Nijmegen sinds 2020 het beleid heeft 30 % sociale huur te bouwen;
2. Nijmegen hiermee voldoet aan de Wet versterking regie volkshuisvesting;
3. De groei van het aantal sociale huurwoningen in Nijmegen desondanks achterloopt op de bevolkingsgroei;

Roept het college op:

1. Te onderzoeken welke aanpak nodig is om het ambitieniveau voor nieuwbouw sociale huur de komende jaren te verhogen, uitgesplitst naar percentages van 40 %, 50 % en 60 %;
2. Hierin de volgende parameters mee te nemen
 - a. Financiële kosten voor de gemeente en woningcorporaties;
 - b. De benodigde grondpositie van de gemeente en woningcorporaties;
 - c. De hoeveelheid benodigd vastgoed van de gemeente en woningcorporaties;
 - d. Mogelijkheden tot transformatie van bestaand vastgoed;
 - e. Hoeveel procent van de woningzoekenden in aanmerking komt voor sociale huur;
3. De raad hierover uiterlijk Q1 2026 te informeren;

SP
Y. Wieken

GroenLinks

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdA

Brand

PvdD
F. de Gram

VVD

CDA

LdVK

ODV

*voor: 20
tegen: 17
aanvaard*

Motie 'Stel paal en perk aan de AI-proeftuin'

Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

Agendapunt: 7.1. Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat:

- In de Stadsbegroting 2026-2029 (op p. 22) wordt vermeld dat er '[geëxperimenteerd wordt met] het aanbieden van een eigen interne, lokale AI chatbot' binnen de ambtelijke dienst;
- AI-chatbots – ook bekend als *Large Language Models* (LLM) – nog vol in opmars en ontwikkeling zijn en vaak onbetrouwbare resultaten opleveren of kunnen leiden tot tunnelvisie;
- Er nog geen eenduidig precedent is van het verantwoord gebruik van LLM's binnen overheden.

Overwegende dat:

- Experimenten en training met LLM's kunnen passen bij een vooruitstrevende digitale gemeente, maar dat deze wel binnen strikte kaders moeten plaatsvinden;
- Uit technische beantwoording blijkt dat de enige richtlijn een lijst 'uitgangspunten' is waarbij medewerkers zelf een ethische afweging dienen te maken;
- Het gebruik van kunstmatige intelligentie binnen de overheid een slechte reputatie kent¹, vaak door onkundige of foutieve inzet;
- De Visie op Digitaal Nijmegen waarschijnlijk pas volgend jaar wordt vastgesteld, en tot die tijd er geen duidelijk beleidskader is voor het gebruik van (generatieve) kunstmatige intelligentie;
- De handreiking van het ministerie van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een kader kan bieden voor LLM-gebruik binnen de gemeente Nijmegen, ten minste tot dit onderwerp volwaardig aan bod is gekomen binnen de gemeenteraad.²

Roept het college op:

1. Om ervoor te zorgen dat generatieve kunstmatige intelligentie op een verantwoorde wijze (experimenteel) wordt ingezet, doormiddel van ten minste de volgende maatregelen uit onder andere de handreiking van het ministerie van BZK:
 - a. Bij de uitvoeringsagenda *Artificial Intelligence* te communiceren over hoe LLM's toegepast gaan worden binnen beleidsstukken en welke *prompts* daarvoor van toepassing gaan zijn (zie paragraaf 6.2 van de handreiking);
 - b. Naast open-source ook de voorkeur te geven aan servers in eigen beheer (waar de LLM's op draaien) zodat er geen afhankelijkheid ontstaat van een commerciële aanbieder tijdens de ontwikkelfase van het AI-beleid (zie vermelding van *on-premise* in paragraaf 4.5 van de handreiking);
 - c. Kritisch te zijn bij het gebruik van LLM's binnen direct contact met inwoners en deze bijvoorbeeld te gebruiken als redigeerinstrument om een toegankelijk taalniveau te realiseren of om een samenvatting toe te voegen aan een complexe brief maar het niet te gebruiken voor een juridisch aspect of besluit.³
2. Bij de uitvoeringsagenda *Artificial Intelligence* aandacht te geven aan de 'AI-geletterdheid' en 'AI-hygiëne' van medewerkers, zoals bijvoorbeeld binnen de Rijksoverheid al gebruikelijk is.
3. In de ontwikkeling van digitaal beleid aan te geven hoe de AVG, AI-verordening, de Grondwet en de Archiefwet gewaarborgd worden en hoe eventuele spanningen worden geadresseerd.⁴

voor: 33
tegen: 4
aanvaard

4. Voor de vaststelling van de Visie op Digitaal Nijmegen terug te koppelen aan de raad hoe verantwoord AI gebruik tot dan toe gewaarborgd is en daarbij de adviescommissie Digitale Ethiek te betrekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA
CJM Brand

GroenLinks

Stadspartij Nijmegen

D66

PvdD

SP

VVD

CDA

Lijst De Vries –
Kraaijeveld

ODV

¹Denk aan de Toeslagenaffaire, [robotrechters](https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2024/10/16/focus-op-ai-bij-de-rijksoverheid) en [SIRI](https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2024/10/16/focus-op-ai-bij-de-rijksoverheid). Zie verder dit rapport van De Algemene Rekenkamer:

<https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2024/10/16/focus-op-ai-bij-de-rijksoverheid>

² BZK (2025, januari). Overheidsbrede handreiking voor de verantwoorde inzet van generatieve AI.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/04/16/overheidsbrede-handreiking-generatieve-ai>

³ Dit om te voorkomen dat inwoners te maken krijgen met volledig geautomatiseerde communicatie, waar geen inhoudelijke check door mensen heeft plaatsgevonden: zoals bij een chatbot.

⁴ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/moeten-ambtenaren-hun-gesprekken-met-copilot-archiveren>

Motie

Wat te doen met 1 miljoen

Indiener: Niek Kraut (VVD), Michelle van Doorn (ODV)

Opsteller: Sanne Buursink-de Graaf (VVD)

Motie bij de begrotingsbehandeling 2026 tijdens de raadsvergadering van 12 november 2025,

Constateerend dat:

- de raad op 28 mei 2025 de motie "versterk de Nijmeegse chipsector" (zie bijlage 1) heeft aangenomen;
- het college op 4 november 2025 de Raad per brief heeft geïnformeerd over de voortgang in de uitvoering van deze motie;
- uit deze brief nu blijkt dat er nog geen gezamenlijke ambitie en onvoldoende coördinatie is binnen de regio en dat het risico bestaat dat de regio een duidelijk profiel mist en haar unieke positie verzilvert;
- een regiegroep Life Port Semicon momenteel in oprichting is;
- in de begroting 2026 is voorgesteld jaarlijks €250.000 en een reserve van €1 miljoen beschikbaar te stellen om bestaande initiatieven en projecten van Hightech NL, The Economic Board, Oost NL, Provincie Gelderland, Briskr en de gemeente Nijmegen te versterken, versnellen en intensiveren op het gebied van talentontwikkeling, marktstrategie, ruimte, innovatie en profilering;

Overwegende dat:

- het semicon cluster in Nijmegen van groot belang is voor de directe en indirecte werkgelegenheid;
- het daarom essentieel is dat Nijmegen hierin krachtig en gericht op gaat inzetten;
- het in verband met het snel kunnen handelen op dit belangrijke dossier, niet wenselijk is dat het college voor de inzet van de middelen voor elk separaat project naar de Raad moet;
- snelle besluitvorming belangrijk is, maar de Raad tegelijkertijd zijn kaderstellende en controlerende rol moet kunnen blijven vervullen;
- de brief van 4 november 2025 en de beantwoording van technische vragen bij de stadsbegroting nog onvoldoende duidelijkheid geven over de doelstellingen en kaders voor de inzet van deze extra middelen;

Roept het college op om:

1. Duidelijke kaders op te stellen (wanneer, aan wie en onder welke omstandigheden en met welke doelstellingen) er een gemeentelijke bijdrage kan worden verstrekt aan het versnellen en intensiveren van projecten en initiatieven op het gebied van semicon;
2. Deze kaders en doelstellingen in het eerste kwartaal van 2026 ter bespreking en vaststelling aan de raad voor te leggen;

voor: 33
tegen: 3
aanvaard

3. De Raad jaarlijks te informeren over de stand van zaken rondom het versterken van het semicon cluster, de Regiegroep en projecten die hieruit voortkomen, de onderbouwing van de bijdrage van de gemeente en de resultaten die behaald worden

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD
Niek Kraut

D66

SP

ODV

GroenLinks

PvdA

CDA

Stadspartij Nijmegen

Partij voor de Dieren

Fractie De Vries-Kraaijeveld

Motie 'Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten'

Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

Agendapunt: 7.1. Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constateerende dat:

- De bestaanszekerheid van werkende ontheemde Oekraïners onder druk staat. 41% leeft van minder dan het fulltime minimumloon, waarvan de helft zelfs onder bijstandsniveau: 53% heeft te weinig om rond te komen, 46% precies genoeg en slechts 1% meer dan genoeg. 86% maakt zich zorgen over het hebben van genoeg geld in de toekomst; zelfs met alle vergoedingen die ontheemden op dit moment al krijgen;¹
- Er momenteel in de gemeente een 'eigen bijdrage' van werkende Oekraïners wordt geïnd;
- Dit bedrag al wordt opgelegd wanneer de ontheemde gelijk of meer verdient dan 115% van het leefgeld plus 115% van de eigen bijdrage;²
- Sinds 1 oktober jl. de eigen bijdrage verdubbeld is (van € 252,18 naar € 504,36 per huishouden), waardoor ontheemden nog verder onder financiële druk komen te staan;³
- Ontheemden vaak nog kosten hebben in Oekraïne, omdat ze bijvoorbeeld zorg voor iemand dragen (80% draagt zorg voor iemand in het thuisland);⁴
- Ontheemden een aparte juridische status hebben waardoor ze geen recht hebben op reguliere inkomensondersteuning uit de Participatiewet (zoals bijstand, bijzondere bijstand, individuele inkomensvoorschot);
- De ministeriële regeling gemeenten genoeg ruimte biedt om zelf te bepalen vanaf welk inkomen er een (gedeeltelijke) eigen bijdrage gevraagd wordt en/of het leefgeld (gedeeltelijk) wordt ingetrokken.⁵

Overwegende dat:

- Werken moet lonen en dat de huidige 115%-norm hier absoluut niet in voorziet;
- Het begrijpelijk is om een eigen bijdrage te innen van ontheemden die werken, maar dat het innen niet moeten leiden tot huishoudens die onder de armoedegrens terechtkomen;
- Het (gedeeltelijk) kwijtschelden van de eigen bijdrage niet tot extra kosten voor de gemeente leidt, maar dat deze op de begroting van het rijk komen;⁶
- Andere gemeenten zoals de gemeente Amsterdam ervoor kiezen om rekening te houden met de levenssituatie van ontheemden door vooraf te toetsen of het huishouden wel genoeg geld heeft om rond te komen voordat er een eigen bijdrage wordt opgelegd.

Roept het college op:

1. Om bestaanszekerheid voor ontheemde Oekraïners in Nijmegen op peil te brengen, doormiddel van ten minste de volgende maatregelen:
 - de eigen bijdrage pas op te leggen en het leefgeld pas in te trekken als het huishouden genoeg besteedbaar inkomen heeft om in hun levensonderhoud te voorzien, vergelijkbaar met de aanpak in Amsterdam.⁷
 - ontheemden zowel schriftelijk als mondeling te informeren over hoeveel geld zij nodig hebben voor een minimale huishoudbegroting, alsmede te vermelden dat de gemeente kan helpen als ze minder verdienen.

voor: 31
tegen: 6
aanvaard

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA
Charlotte Brand

PvdD

GroenLinks

SP

Stadspartij Nijmegen

VVD

D66

CDA

Lijst De Vries –
Kraaijeveld

ODV

- ¹ Blaakman et al. (2024, december) *Financiële bestaanszekerheid van Oekraïense families in de gemeentelijke opvang* [Tussenrapport], p. 4. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van https://www.researchgate.net/profile/Martin-Blaakman/publication/390192320_Financiële_bestaanszekerheid_van_Oekraïense_families_in_de_gemeentelijke_opvang/link/s/67e3c16fe62c604a0d15c446/Financiële-bestaanszekerheid-van-Oekraïense-families-in-de-gemeentelijke-opvang.pdf Beiden getallen houden er rekening mee dat ontheemden bepaalde uitgaven niet hebben (zorgpremie, huur, etc.) en Blaakman et al. (2023), *Oekraïners in niemandsland: tussen bescherming en integratie*, p. 26 (figuur 14).
- ² Beleidsregels gemeentelijke opvang ontheemden Oekraïne gemeente Nijmegen 2025. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van <http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR745078>
- ³ Blaakman, M (2025, juli). *Opinie: Maak werken niet nog lastiger voor Oekraïners*. Trouw. <https://www.trouw.nl/opinie/opinie-maak-werken-niet-nog-lastiger-voor-oekraïners-bf3ad80a/>
- ⁴ Blaakman et al. (2023), *Oekraïners in niemandsland: tussen bescherming en integratie*, p. 15 (figuur 7), p. 27.
- ⁵ Beleidsregels Eigen bijdrage Oekraïense ontheemden, artikel 2b lid 1 & 2. Er is juridisch ruimte omdat er wordt gesproken wordt over een al dan niet te bepalen 'onevenredige' situatie en 'blijft in elk geval achterwege'. Verder wordt ook in de handreiking van de Rijksoverheid het 'Beschikbaar (gezins)budget na betaling van de bijdrage' als factor benoemd om te spreken van een 'onevenredige situatie'.
- ⁶ Ministerie van Asiel Migratie (2025, juli). *Handreiking: Verhoging eigen bijdrage Ontheemden uit Oekraïne*, p. 14. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2024/06/28/invoering-eigen-bijdrage-voor-ontheemden-uit-oekraïne/Handreiking+Verhoging+Eigen+Bijdrage+ontheemden+uit+Oekraïne.pdf>
- ⁷ Door gebruik te maken van het netto inkomen zoals gerapporteerd in *Suwinet* en de minimale huishoudbegrotingen van het *NIBUD* (aangepast o.b.v. van welke (on)kosten specifiek ontheemde Oekraïners wel of niet mee te maken krijgen; zie bijvoorbeeld Blaakman et al., 2024, p. 18-21), in een vergelijkbare methodiek zoals voorgesteld in *Visie Financiële Bestaanszekerheid*. Zie ook voetnoot vi en viii.